

Beroepsvereniging van Bewindvoerders Wsnp (BBW)
Postbus 12
3214 ZG Zuidland

Aan

Woordvoerders schulden & armoede in de Tweede Kamer

Datum: 23 november 2020

Betreft: reactie op Kamerbrief *Aansluiting minnelijke schuldhulpverlening en wettelijke schuldsanering* (dd. 16.11.2020)

Geachte woordvoerder schulden & armoede,

Namens de beroepsvereniging voor Wsnp-bewindvoerders (BBW) reageer ik op de Kamerbrief van staatssecretaris Van 't Wout (dd. 16.09.2020) betreffende *Aansluiting minnelijke schuldhulpverlening en wettelijke schuldsanering*.

De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, coördinerend bewindspersoon voor de schuldenaanpak, schrijft dat hij samen met de minister voor Rechtsbescherming maatregelen neemt om mensen met schulden beter en sneller hulp te bieden. De meest prominente maatregelen noemt hij zelf de verplichte reactietermijn voor schuldeisers bij minnelijke schuldhulpverlening en een eenvoudiger toegang tot de schuldsanering door de rechter (Wet schuldsanering natuurlijke personen).

Erkenning voor noodzaak betere toegang Wsnp

Wij zijn blij met de erkenning door het kabinet dat de wettelijke schuldsanering, in het verlengde van de minnelijke schuldhulpverlening, een belangrijk instrument is om mensen met schulden effectief te helpen. Minnelijke regelingen komen immers lang niet in alle gevallen tot stand. En we zijn daarom ook blij met de erkenning dat de toegang tot de Wsnp onvoldoende is en verbetering behoeft.

Opdracht van de Kamer

Uw Kamer heeft in dat kader ook een onmiskenbare opdracht gegeven aan de staatssecretaris door de motie Bruins dd. 30 juni 2020¹ met algemene stemmen aan te nemen. De motie vraagt om een vergoeding voor Wsnp-bewindvoerders - op basis van de Regeling toevoegingen bewindvoerders Wsnp II - voor de aanvraag tot toegang Wsnp. Dit om een goede begeleiding aan schuldenaren te bieden en de kans tot toelating te vergroten. En de motie vraagt om de mogelijkheid voor schuldenaren een derde persoon in te schakelen voor een second opinion bij een minnelijk traject dat is vastgelopen. Zo zal het inzetten van meer expertise ten goede komen aan de snelheid van het minnelijk traject en bevordert het de onderlinge samenwerking tussen

¹ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2020Z12768&did=2020D27357>

schuldhulpverleners en Wsnp-bewindvoerders. Daarmee draagt de uitvoering van deze motie bij aan een betere aansluiting tussen het minnelijke en het wettelijke traject.

Vooruitschuiverij lost probleem niet op

De staatssecretaris schrijft in samenwerking met Bureau Wsnp *de mogelijkheden te verkennen om dit in een pilot te onderzoeken*. Geachte woordvoerder, vrijblijvender kan een staatssecretaris niet formuleren. Dit is vooruitschuiverij. Daar zou de Kamer niet mee akkoord mogen gaan als zij haar eigen opdrachtgeverschap serieus neemt. Wij vragen u, geeft u de staatssecretaris opdracht de motie uit te voeren door een pilot te starten. Na de pilot kan de Kamer bezien of de maatregel doeltreffend is.

Voortbestaan Wsnp kritiek

Daarbij komt dat er geen tijd meer te verliezen is. Sinds jaren wordt onderzoek naar onderzoek gepubliceerd over de slechte toegankelijkheid van het schuldhulpverleningsstelsel. Waarbij Berenschot in haar rapport 'Aansluiting gezocht' (dd. 26 april 2019) waarschuwt dat de omvang van het aantal Wsnp-bewindvoerders inmiddels kritiek is geworden. Waar in 2016 nog **561** Wsnp-bewindvoerders actief waren, zijn dat er in 2019 nog maar **355**². Daarvan zijn er slechts **263** niet-advocaat bewindvoerder die gespecialiseerd zijn en zich in hun beroepspraktijk op de uitvoering van de Wsnp richten. Met andere woorden: nog even en de Wsnp kan helemaal niet meer worden uitgevoerd. En daarmee verliest Nederland de kennis van een hele beroepsgroep. Gezien de dramatisch dalende instroom sinds 2012, die in 2020 onverminderd doorzet, is deze trend alleen te stoppen met doortastende maatregelen. En niet met 'het verkennen van mogelijkheden tot onderzoek binnen een pilot'.

Geen budgettair probleem door structurele onderbesteding

Indien de dekking voor de pilot een punt van discussie is: het kan niet anders dan dat er sinds 2012 jaarlijks onderbesteding heeft plaatsgevonden op de Wsnp. De regeling is ingericht op ongeveer 15.000 toelatingen per jaar. In 2011 werden er nog **14.727** schuldsaneringsregelingen uitgesproken. In 2015 **11.703**. Vorig jaar heeft de rechtsspraak **4.637** personen toegelaten tot de Wsnp.³ Sinds acht jaar daalt de instroom drastisch en de daling stopt ook in 2020 niet. Dit jaar komt de instroom naar verwachting niet boven de **3000**.⁴

In de rijksbegroting voor 2020 is € 11.724.000 uitgetrokken voor de Wsnp,⁵ uitgaande van een verwachte instroom van 9700 personen in de Wsnp. Van het begrote budget zal dus nog geen derde worden gebruikt. Als wij kijken naar het verschil tussen de verwachte instroom, het begrote budget en de daadwerkelijke instroom, zou er in de afgelopen drie jaar minstens € 17 miljoen moeten zijn bespaard (gemiddeld € 5,7 miljoen per jaar).

Die niet-uitgegeven budgetten zijn nu hard nodig om de toename van schuldenproblemen op te lossen. Deze urgentie is sinds Covid-19 alleen maar nijpender geworden.

² <https://www.bureauwsnp.nl/bibliotheek/onderzoeken/toelichting-monitor-16e-meting-2019>

³ <https://www.bureauwsnp.nl/bibliotheek/onderzoeken/toelichting-monitor-16e-meting-2019>

⁴ <https://www.bureauwsnp.nl/bibliotheek/instroom-wsnp>

⁵ https://www.rijksbegroting.nl/2020/voorbereiding/begroting.kst264845_13.html

Aantal benoemingen raakt kritieke ondergrens

De ontoegankelijkheid van het instrument betekent bovendien dat er van de actieve bewindvoerders een steeds kleiner deel benoemd kan worden door de rechtbanken. Het aantal bewindvoerders loopt dan ook dit jaar zienderogen terug. En *niet* omdat niemand aangewezen is op een schuldsanering. Maar omdat het instrument willens en wetens steeds ontoegankelijker wordt. Dat levert in de nabije toekomst een maatschappelijk probleem op als we er politiek voor kiezen om wel weer een groter beroep op de Wsnp te doen. Daarom is het van het grootste belang om nu te handelen.

Het is nu tijd voor daadkracht, voor doortastende maatregelen. Anders verliezen we de Wsnp. Jammer genoeg overdrijf ik niet.

De staatssecretaris kondigt een aantal andere aanpassingen aan die wij ondersteunen. Het zijn wenselijke aanpassingen, maar wij verwachten er slechts beperkte effecten van die veel tijd nodig hebben.

Daarom vragen wij u, geeft u de staatssecretaris van SZW en de minister voor Rechtsbescherming opdracht uw Kamerbreed gesteunde motie niet voor zich uit te schuiven, maar op korte termijn uit te voeren. Die opdracht heeft u in feite al gegeven, zo te lezen heeft de staatssecretaris een extra aansporing nodig. Dit is de enige maatregel uit de brief die daadwerkelijk gericht is op een betere aansluiting van het wettelijke op het minnelijke traject. En daar was het immers om te doen. Een pilot, dat is waar wij om vragen.

Ik hoop op uw daadkracht.

Met een vriendelijke groet,

Hans Lagendaal, voorzitter BBW